

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ELS COMPTES DE LA LLETERA

—Eleccions d' ajuntaments, y la llei de Régimen local no está aprobada?... ¡Se m' ha trencat el gerro!...

LA SENMANA

ESPANYA, malgrat l'obra emancipadora realista per alguns espirits abnegats, es encare, si no en el fons, en l'aspecte extern y en les costums, una nació eminentment catòlica.

Per això, al arribar la Senmana santa, senmansa solemne y d'un alt simbolisme, segons els directors del tinglado clerical, tot queda aquí suspès, menys les funcions d'iglesia... y la cobrança dels impostos.

Las Corts estan dividides, els ministres no fan res, els caps-pares polítics s'escampen en totas direccions y els diaris no parlen d'altra cosa que de «reculliment exemplar», de «sermons eloquents» y de «sagraris esplendits».

«Cóm, nosaltres que de sants ne som ben poch, podem trobar en la Senmana santa assumptu pera la nostra acostumada croniceta, filla sempre de l'actualitat y del palpitant succés d'última hora?»

Ni la visita de 'n Montero Ríos al rey, ni l'anada de 'n Melquiades Álvarez á Lisboa pera conferenciar en Moret, ni las corrieras d'Eduard d'Inglatera pel nort d'Espanya mereixen altra cosa que una menció ràpida d'inventari.

Passejhi, donchs, ben depressa per damunt d'aquesta setmana. El baf del incens y l'olor dels círis no son aromas del nostre gust.

No volém aumentar la seva importància ni tampoc podém disminuir-la; pero els fets s'han produït y estem en el deber de registrarlos.

Després d'un llarg període de temps sense bombas, dimecres, á les deu y mitja de la nit, va revestir una al carrer de la Boqueria. Tres persones resultaren ferides per la formidable explosió, sentida desde llarga distància y que, tant pel lloc com per l' hora, produí l'alarme qu'és de suposar.

Y apena refets de la desagradable sorpresa que l' repugnant sucés havia causat á Barcelona, el dijous á la tarda, al carrer Alt de Sant Pere, cantonada a la Riera de Sant Joan, esclatava una segona bomba, que, afortunadament, no va fer mal á ningú.

No entra en les nostres costums el fer calendaris sobre aquesta espinosa matèria, però 'ns es impossible negar la extraña impressió que ha causat la reaparició de les bombas, precisament en vigilias de concedir-se una amnistia y al anuncie de pròximes eleccions.

Tenen els atentats del dimecres y del dijous alguna relació ab aquestes dos aconseixements?... Ho ignorém; potser no. Pero la coincidència existeix y val la pena de ser apuntada.

PIF-PAF

Heus-aquí desfeta aquella alta torre de la voluntat d'en Maura. La llegenda de la fermesa maurista acaba d'esser destruïda pels actes del propi president del Consell.

En Maura s'havia declarat sempre intranzigentment contrari a les amnisties generals, fins al punt d'haver combatut la que en Moret donà durant la seva darrera estada al poder. A cada petició d'amnistia que se li dirigia, contestava invariablement: «Sóc contrari de les amnisties; demanin indults individuals, i veurem».

I després de tot això en Maura concedeix l'amnistia. Ont és aquell caràcter inflexible i ferm?

Oh, és que la pressió de Catalunya l'ha vinclat!

Beneida sigui aquesta força catalana, que permet que la Pasqua d'en Guany signi joiosa Pasqua de llibertat!

AMNISTÍA

El Sr. Maura ens ha regalat l'amnistia, tan soptadament com al any passat ens tornà les sospeses garantías constitucionals. Es clar que la resolució la devia rumiar de temps; pero com qu'ell hi es oposat per principi á l'amnistia, ha sigut una sorpresa el seu canvi de parer. Ara tothom se pregunta: «Bé, quinas rahòns, quinas influencias l'han decidit?»

Però m'és evident que l'influencia decisiva, potser exclusiva, ha estat l'influencia de Barcelona. Parlar de la manifestació acústica de Madrid, com els diaris del trust, que hauria acobardat al Sr. Maura, es ridícòl. Aquella barreja informe de republicans inorgàniques, comerciants, taberners y gent innovinada, no va fer altre efecte que el de posarhi al devant al Sr. Sol, tot sol; que's diu conservador y mena als radicals, que's diu republicà y busca pera fer munt als monàrquics de tota mena. El Sr. Maura, com á governant, la va disoldre aquella manifestació, ab la contra-manifestació que li arreglaren els seus, y ab la victòria parlamentaria que li preparà l'etgegallada d'en Sorian.

Lo qu'ha valgut pera portar-nos l'amnistia es la manifestació lerrouxista de Barcelona, y la protesta dels solidaris per l'última exacerbació de la Ley

de Jurisdiccions. L'amnistia s'edicta pera en Lerroux y pera en Pous y Pagés, tots junts. El senyor Maura no hauria afavorit obertament á n'en Lerroux, ni seria capás de neutralizar per decret els rigors de la Lley de Jurisdiccions. Ben sovint ho ha dit que ell governa presoner de... les circumstancies. Els diputats solidaris li han facilitat l'indult d'en Lerroux, que li repugna com á conservador y legislista. Lo altre era lo més costós. Quan s'ha convençut de que... les circumstancies no li posarían entre bancs, y que 'l Sr. Burell, diputat dels jurisdiccionistes, cridava demandant la llibertat d'en Pous, el Sr. Maura no va esperar més. Al endemà de la sessió, en que el nou ministre de la Guerra no volgué capitular, sostinen fins la llicitud de trobar delictes á la Gaceta y al Diario de Sesiones, capitulà el senyor Maura, convencent al ministre, ab arguments que desconeixem.

El deslliurament d'en Pous y Pagés compensa la tornada d'en Lerroux. Y tothom content.

Per més que 'l saber popular tot sovint desguarrat—diu que á caballo regalado no le mires el bocado, me sembla que sí que se l'hi ha de mirar, pera feros cárrech de com se n'hem de servir. Ve Yam, donchs, lo que val aquesta amnistia.

Primer de tot, hem de tenir en compte que si es un benefici important, més qu'el indult, —ja que vol dir oblit del suposat delicta, y no solsament perdó de la pena—te un veritable caràcter de reparació. Ningú oblidaria un delicta ni igualaria al delincuent ab el ciutadà honrat, si no tingüés, al menos, el dubte de l'existeix del delicta que s'amnistia. Es á dir, que el poder encarregat d'aplicar la llei, regoleix explícitament en aquests casos que la llei es injusta perque castiga lo que no mereix càstic. La reparació, donchs, no imposa gratitud. No se li deu res al poder que carrega un plat de les balanxes de la llei, pero que no pesa justament; si avuy ho fa pera afavorir á uns acusats, es perque avans ha afavorit á uns acusadors. Es qu'el poder te conciencia de que les balanxes no estan quasi may al fi.

Certament, un govern pot abstendir-se d'indultar y d'amnistiar, pero com que la conciencia que diferencia la llei de la justicia impregna els esperits, arribarà fatalment á estroncar la paciencia dels que veurán perseguits als que té per homes honrats. Per degradatz y consentit que sigui un poble, té en cada època y en cada nació una mesura d'iniquitat que no's pot sobreixir sense ofegar als que 'l manan.

No hem d'agráhir la reparació. El nostre deber es el d'engrandirla. Aprofitar l'estona en que s'obren las portas de les presons, pera treuren á tots els que no han cometit altre delicta que 'l de sacrificarse pel bé de la comunitat, homes de justicia, superiors als homes de llei.

Encara no se 'ns ha fet saber com serà aquesta amnistia que 'l govern demana que sancioni el Parlament. Convé avansarnos á exigir que no's reduexi á la categoria de polítics de Catalunya que tenen un nom y fortas influencies. Convé que 'ls diputats exigeixin l'extensió del oblit magnànim á tots els processats ó encarcellats que segons la conciencia no hagin delinquit, encare que l'accusació signi per delictes del repertori de les lyes. Tots els homes generosos, els il·lusos, els portats á la violència momentanea per una vexació certa, tenen d'entrar en aquesta solidaritat de l'amnistia. Jo no sé quants son, ni qui son. Els ministres de la Guerra y de Gracia y Justicia ho han de saber en un parell de dies. Serà els qu'han escrit ó han predicat pera lo que creuen qu'ha de millorar al poble; els qu'han lluytat per conflictes de l'organització del treball, més estimables perque la fam, la fam véritable, els excusa. Jo espero que 'ls diputats catalans, al obrir-se la porta pera que surtin al carrer els nacionalistes emprisonats, s'hi estarán pera tenir-los oberts fins que 'n hagin sortit tots.

No crech que 's deixin pervertir pels apassionaments exclusivistes de partit, que tant delectera la forsa tenen; tant, que una persona tan bona com el Sr. Giner del Ríos se quedà als corredors del Congrés—y ja 'n deu estar empedit—mentres á la saleta de les sessions se debatia la sort d'en Pous.

Vinga l'amnistia; no amplia, plena. Y després enrobustida la causa de la justicia per aquesta capitalitat, á empendres l'assalt de la fortalesa d'iniquitat. Fora lleys d' excepció. Una jurisdicció, un codic per tots els ciutadans.

Y si potser, un Còdific Penal reformat, expurgat de l'escala de penes qu' exposa als absurdes de doscents anys de presidi y de tres patibolos pera un sol reo, ó á la grave discussió d'un crim que se 'n diu disparo de arma de fuego, ó á processos que duran anys perque una criatura ha pres un parell d'espanyenyas que valen seixanta céntims.

Qué es demanar massa? Ja ho veig. Potser no es més qu'una escleràxa la que 'm deixa contemplar el camí del futur. Y no m'adono de la muralha que 'ns en separa... Esquerada, n'està de segur! Donchs, passarém per la bretxa.

MAGÍ PONS

CROQUIS

D'allà baix

Dels japoñesos, sabíam tan sols qu' eran habilitats fabricants de vanos y excelents estomacadores de russos.

Ara 'l coneixem també com á pensadors.

Un viatger que ha passat al imperi del Sol naixent una llarga temporada, ha tingut la cortesia de portar-nos d'allí uns quants pensaments, mostra de la mentalitat d'aquella rassa maravillosa.

Ell, el viatger, assegurá que 'ls proverbis que 'ns porta son escullents entre lo milloret del folklore oriental.

Tindrà rahò?

Jo, com Duguesclin á Montiel, no poso ni trech rey. Me limito á traduir els pensaments que del Japó 'm duhen y oferirlos galantement als meus lectors.

Diuen així:

La granota dintre del pou, no coneix la immensitat dels mars.

Fins les més altes montanyas necessitan posar els peus á terra.

Pera que 'l coure y 'l cristall brillin hi ha que fregarlos.

També en les grans capitals hi ha pagesos.

Els fars sols á dalt son iluminosos: per baix es tan á les foscos.

Tals son, posats en llengua catalana, els pensaments que de Kioto 'ns portan.

¿Qué resolém ara nosaltres?

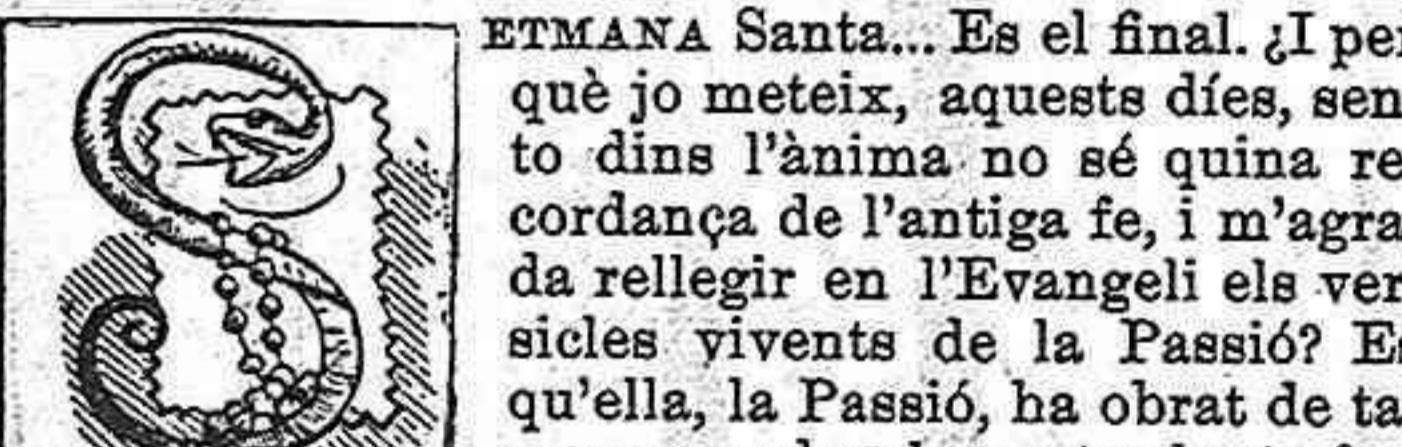
¿Quedém en que 'ls japoñesos saben més d'estobar russos y de fabricar vanos que de pensar?

¿Fallém en sentir contrari?

STOP

De la méua Quaresma

SETENA SETMANA

ETMANA Santa... Es el final. I per què jo meteix, aquests dies, sento dins l'ànima no sé quina recordança de l'antiga fe, i m'agrafa rellegrir en l'Evangeli els versicles vivents de la Passió? Es qu'ella, la Passió, ha obrat de tal manera sobre la nostra lenta formació educativa, que casi es consubstancial am la persona. Per sobre tots els mites patriòtics i de raça qui ens han bregolat de criatures, aqueix tema religiós, la mort del Crist, es una visió familiar segueida en l'essència mateixa de cada un. Cada un de nosaltres té el seu Crist (com un Velázquez o un Cano) pintat en la fantasia. Però l'acció d'aquest Crist no es la sana rebolí, quixotesca, de Jesús contra el seu món d'escribes, la sublevació d'un home d'espiritu sobre els homes de letitra, l'apelació a les descendencies, l'heterodoxia coratjosa. No es el despertament del déu interior, de l'entusiasme, del déu amagat dins cada home, i qui's desvetlla sols en l'espiritu dels selectes. No. El Crist corretej es un ídol, una imatge de capella, una cosa. No es una idea, es un objecte. I per aquella secreta influència qui va modificant la persona i educant l'esperit segons quins sien els elements poètics a què estem somesos, aquest Crist agònig i sangrent actua sobre les generacions i els inflira un contagi de mort. Es dir de la mort. Ajunta, per una paradoxa violentíssima, l'idea de Déu (unida per essència am la d'immortalitat) a l'idea de sofriment i mort. Converteix en bellesa el gest de dolor supliciari. I, lo qu'es pitjor, fa penetrar dins el convenciment de les multituds l'horror a la lluita valenta p'el bé dels altres, la por a les actituds de redemptor, perqu'acaben sobre una creu. Meterse á Redentor...

Però si precisament aqueixa creu on tots varem posat les mans de butxí, com digné el poeta, hauria d'esser venjada o rescatada fent-nos tots dignes d'aquell suplici! No per amor al sofriment, com els anacoretes cristians, sinó per amor a l'ideal de bé i de justicia, a l'aspiració de goig universal, a l'idea d'una integració humana, catòlica, donant an aquesta paraula el seu veritable sentit originari.

Hi ha més encara. Estic segur de que la plasmació corrent i vulgar de Jesús en la fantasia dels qui's diuen cristians no es la figura del Jesús predicant a les turbes, triomfant a les portes de Jerusalem, rompent el pa en la Cena, o fuetejant els mercaders. Es l'Eterna creu, el martiri de sempre, l'instrument de mort qui vetlla el nostre somni a la capsela dels lílets, i cova la germinació de les fillades, i presideix la justicia, fins la llei de mort, en les Audicions. Fins cal dir que, pera molts, l'idea de Déu, el concepte d'infinít, vaguissim i rudimentari a voltes, però indispensable a tota amplitud espiritual, va unit a la representació corrent del Messies. No es Jesús, es el Crucificat. Desd'aquella infància de Jesús, mite observat en la transfiguració de la biografia de tots els grans homes, després qu'han passat a gloriosos i a objecte de poetisacions èpiques (tal l'infància fabulosa d'Aquiles, de Roland, del Cid), no's recorda altra cosa més que la mort cruenta, una mort infligida per un poble d'enemics, una mort en que no tenim culpa i que cal venjar am sang enemiga, am sang d'enemics de la creïncia en ella mateixa...

Però—diréu—hi ha un mite qui, am tot i la seuificació, neutraliza els efectes d'aquell ideal cruent. Es el de la Resurrecció.—Ah! Veièu com l'interpretació l'imaginació de les gents, qui no arriben a esser dignes de percebre tot el sentit ultra-litúrgic de la Pasqua. La Pasqua es encara, com Nadal, la festa primitiva, la festa familiar, una herència de patriarcat sota la tenda. El Crist ressuscita perque la seu mort dura ja tres dies, i es precís sortir del mal somni. El Crist ressuscita perque la Quaresma dura ja fa tres setmanes, i es precís sortir de la voluntaria privació. I així com, pera moltes infantilitats idolàtriques, el Crist mor cada any, en una realitat inseparable i misteriosa, en no sé quin cel de més enllà dels núvols, el Crist ressuscita també cada any, en carn i esperit, a través una interpretació materialista i ruda.—Però la Pasqua, aquest mite oriental on, per el prestigi de l'apàt, per l'estació, per l'aroma de flors novelles ja disperses en l'aire qui entra per les portes obertes a l'inici estival, hi ha un fort regust de paganisme, la Pasqua no ha lograt encara esdevenir festa política, festa civil, convertint en alegria ciutadana la vella i descredidat commemoració religiosa.

GABRIEL ALOMAR

ALELUYA?...

Jesús resucità un cop mort... ¡Ja vā!... No crech que m'ho pogue donà entenent. Mori, resucità, pro ara al present, es mort... y n'hi ha un de fals que 'l fan parla.

Quan els juheus el van crucificá, mort donaren al cos tan solsament,

que l'ànima, inspirada y esplendent, com atxa encesa viva va quedà.

Pro ha rematat l'Iglesia son espiritu pera poder munyirne més profit, vidre-esfumat signant d'aquest sant llum;

Y, avui, Cristo no es més que un sobre-escrit, en cartell y etiqueta convertit d'una cooperativa de consum.

DR. PERE MARTÍ Y MALAPLATA

RACIAS á la felí iniciativa de l'agrupació Sang Nova, d'Hospitafrancs, y al poderós moviment d'opinió engendrat per ella, el Gobern no ha tingut més remedie que concedir l'amnistia tant temps ha demandada per Catalunya.

No es un fet encaré, pero no tardarà gayre á serho. Segons acord pres el passat diumenge pel Consell de ministres, desseguida que s'obrin las Corts, dimarts segurament se presentarà á la seva aprobació un projecte amplissim, en virtut del qual recobrarán la llibertat els ciutadans que per delictes d'opinió se troben avuy entre reixas y podrán tornar á la patria tots els que per la mateixa causa hagueren de buscar en extranyas terras amparo y refugi.

Això demostra una vegada més la forsa irresistible de la voluntat popular; quan aquésta's manifesta resolta y está ben dirigida.

Diu que l' senyor Melquiades tenia ja rumiat el discurs de presentació del *block* á las Corts; y sense *block* ¿qué farà? Lo millor seria que seguís el camí del *gefe*; de la plassa de las Corts á la plassa d' Orient. Potser el trobarà per terra, en alguna reconada.

Cóm varen donar compte del empresonament de'n Pous y Pagés:

El Progreso:
«En la Capitanía general se ha recibido la sentencia dictada por el Consejo Supremo de Guerra y Marina contra el redactor de *El Poble*, don José Pous y Pagés, acusado de desacato á la autoridad militar en un articulo que publicó hace algunos meses el citado periódico.

La causa, instruida por el juez permanente de esta Capitanía general don Valerio Raso Negrín, se vió en Consejo de guerra, y no conformándose con el fallo el capitán general, se remitió á dicho alto cuerpo, que ha condenado al señor Pous á seis meses y un día de prisión militar.

Después de habersele notificado la sentencia, el señor Pous ha ingresado en la cárcel.

»Lo lamentamos.

»Comentaris?

Ja se'ls fará el discret lector.

Vejin si aixó no es el colmo del anti-sexualisme de la bestiesa clerical.

Las autoritats eclesiástiques de Alsacia projectan separar els homes de les donas fins en els cementiris. A aquest fi demanen necròpolis distintas pera que 'ls cadavres no vagin á riscos de una promiscuitat de sexes, y pugui, així, enterrar les femelles en un departament y els masclles en un altre.

Quin intent portan els lluminosos autors del projecte?

Ja me' l penso:

Evitar las disbausas que, ab la barreja de sexes, podrà haverhi el dia de la resurrecció de la carn.

REUS, 5 d' abril

No's parla d' altra cosa sinó de la huelga de *La Fábrica Algodonera*. Sembla que en aquesta fàbrica, propietat de'n Tarrats, va cometre una injustícia, despidint sense motiu á una vintena de treballadores. Las compayñas de aquestes, davant de l' insistència del burgé, en no volger arreglar satisfactoriament l' assumptu, varen declararse en vaga... y així estén. Las operaries segueixen resoltas á no tornar al treball fins que s' hagi fet justicia a les despedides.

Desitjém que 's resolgui'l cas ben aviat, y á favor de la rañó y l' equitat.

SITGES, 5 de abril

Ab motiu de les funcions, ó lo que siguin, que se celebra á l' iglesia d' aquesta vila, ha vingut un predicador per veure de fomentar l' *industria llanera*, casi extingida en aquesta democràtica vila.

Després d' una rúcia de sermons, en els quals el gènero mes sortint ha sigut el sicalíptic, el dissapte, dia 3, va engregar un, qu' es el que m' induix á escriure aquestes ratllas.

Haventse anunciat pera l' diumenge de Rams una representació, pel quadro d' aficionats de la societat «Prado Suburense» del drama sacre *La Passió de Jesucrist*, al tal predicar va semblar que l' hagués picat una mosca d' ase, ja que per espay d' una hora va estar bramant com un idem, abocant un davassall d' impropries contra l' que anessin á veure dita funció y díben que 'ls que hi aniran, desde luego quedaran excomunicats; que si algun d' ells moria després de presenciar dita obra, la qual calificá de burla á tota la cort celestial, per mes net de conciencia que estés, aniria al infern de correguda; y qu' ell ja ho sabia que totes las localitats y entradas estaven despatxades, pero que 'ls que les tinguessin, que les cremessin, que l' import de las mateixas, no representava res devant del perill que corrían.

L' endemà ó siga l' diumenge, després de la missa, va ser el nostre rector el que vā continuar la campanya, fent servir de base un escrit que des de l' cubell ensenyá, y que segons digué era un anònim que acababa rebre en el qual l' amenaçaven. «J' ho veieu, digué, germans caríssims, els perills que havém d' atravesar els que vetllen per las vostras ànimes», y el cocodrillo feya com si plorés.

Ab tot y aixó, per la tarda va celebrarse la funció, resultant el teatro plé de gom á gom.

Els dos xucla llantits citats tota la tarde van estar traient foix pels caixals, puig ab tot y fer comèdia á casa seva, per poch mes se' n' tenian d' anar á fer el tutti ab la majordoma, per falta d' espectadors.

LA GARRIGA, 6 de abril

Un quadro dramàtic d' modestos artistas que, junt ab uns quants aficionats del Teatro Alhambra de aquesta vila, feya dos ó tres senmanas que venian representant, y perdent diners en cada funció, varen acordar, ab la sola intenció de nivellar-se, donar dues representacions de *La Passió*, ja que sent estreno á La Garriga, no 'ls cabia dupte que lograrien els seus propòsits. Ara bé; acordats que quedaren y per no trobarse xasquejats després de fets els gastos, s' avistaren ab el *terreny* de la parroquia y li explanaren el projecte. Ab l' hipocrisia que caracteriza á tots els homes que 's vesteixen pel cap, aquell va dals'hi á comprender que no 'ls hi faria la guerra, y ells tots satisfets, varen posar fil á l' agulla llogant trajes, calsat, perruquer, y fent pujar dos actors y una actriu que 'ls hi eran imprescindibles per dar aquellas representacions. El gasto ja esté fet y tot marxa bé, pero v' el diumenge, y el diumenge á La Garriga, com á tot arreu, té demàsi tard y nit, que no es gens estrany, pero si un grà que 'ls vé surtit á n', aquells honrats artistes; y si no escolti ó llegeixi: El demàsi y en la missa mejor aquell Caifás, desde el cubell, va excomunicar en primer terme á tota la companyia y després á tots al que anessen á veure la *Passió* anunciada en el Teatro Alhambra,

Aixó era bastant per mermals la entrada, pero, vaja, encara els quedavan esperansas; pero á la tarda v' completen la seva harrassa durant el professor. Un actor de la companyia s' estava al balcó del teatre, contemplant el curs d' aquella, y al pasar el Crist, v' descubrirse: pero no v' ferho quant v' passar el Cap padre dels capellans de La Garriga, y qui no ha sentit aquella boca, no ha sentit res!

Resum: Funció suspesa; gastos fets, y empenyats; deu-

tes á la fonda 30 ó 40 pessetes. Els cómichs son uns estafas; el rector un bon ministre de Deu.

BADALONA, 6 d' abril
El prop-passat dissapte, á la nit, el Tinent d' arcald del Ajuntament de Barcelona D. Francisco Layret, donà una conferència sobre la tan disputada lley d' Administració local en el *Cassino Badaloni*, devant de nombrosa concurrencia que omplia la sala d' actes de dit cassino, y en la que hi havia nutrides representacions de les Autoritats, intel·lectuals, forses vivas, agrupacions polítiques de tots tendències, element obrer, etc.

En sa notable conferència l' Sr. Layret feu un estudi analític de la actual vida municipal espanyola, així com també de l' obra legislativa (que califica de doctrinaria y desproveïda del espírit positiu, fruit tan sols del estudi detingut de la realitat) ab que 'n Maura pren vigorensa y enrobustira.

Molt atinadament feu ressaltar l' conferenciant que la característica de la nova lley la constitueixen aquests tres aspectes essencials:

1.º Un afany uniformista contrari á l' espírit que deu tenir tota lley de carácter general y més encara aquesta que 's pretén tingui marcada tendència autonomista.

2.º Una serie de *promeses*, que no passan de promeses, de descentralització y que no arribaran á tenir realitat si no s' modifica tota la legislació actual que en lo que 's refereix á obres públicas, instrucció, beneficència, etc., està vigent á Espanya.

3.º Un estrany propòsit de posar en pràctica principis que figuraren en 'ls programes dels partits avansats, tals com 'l vot corporatiu, el *colegi únic* y 'l pacte, però no ab el ff sincer y enlavrat dels que noblement els sustentan, sino ab la intenció malsana de ferlos servir de pantalla per l' entronisació de nous caciquismes, atentant contra la democràcia y consagrant entitats artificials, com son realment les que 's Espanya existeixen per la arbitraria divisió provincial que é res respón com no sigui al ff negatiu de matar les entitats naturals regionals, palpitants de vida diversificada y propia.

Se mostrà fermament confiat en que la forta vitalitat de Catalunya y l' espírit autonomista filtrat fins á lo més fondo de l' ànima catalana, sabrà profitar-se de lo poch que en sentit autonomich conté l' obra de 'n Maura, però enrobustir-se cada dia més fermament, fins á fer que dintre de poch temps 's fàs necessaria una nova lley que dengui complerta satisfacció á las aspiracions autonomistas de Catalunya, que no son altres, en definitiva, que l' integració d' un Estat federal espanyol compost de regions verament autonòmicas y lliures en sa vida interior.

La persistent ovació que ressonà al donar ff la conferència fou 'l premi ab que l' auditori correspongué al meritíssim treball del Sr. Layret.

Gotellada d' Abril

«Heu reparat, d' uns quants días, qué brillant s' aixeca 'l sol? Heu vist la Naturalesa, qui traio ha estrenat fa poch?.. El cel es d' un blau qu' encanta, els camps son d' un vert precios, las caronias de las noyas semblan ramellets de flors.

¡Ay, germanst... Ara com ara, qui'ng gust daria está al món si 'la carreras fossin més limpios, y en Maura no fós tan boig, y no tinguessim verola ni hi hagués contribucions!

* —*¡Resurréxit!... ¡Aleluya!*...

La Quaresma está acabada. Ja 'l dogal de l' abstinença no pesa sobre nosaltres! —

(Així, ara fa pochs moments, exclamava un senyor barra que ni un sol dia, durant las famosas set senmanas, ha deixat d' omplir 'l cos de costellas y pollastres, y llusos y llagostins, y perdius y butifarras en un discret restaurant que té una porteta falsa per hont hi entrin els clients que no volen condempnarse.)

*

—*Au, Centro de la Galera, Cassinet de l' Honradés, Circul del Segon Districte, Ateneu del Grupo Vell,* prepareuvs, que 'l mes próxim hi ha eleccions d' Ajuntaments, y arreplegá un parell d' actas sempre es cosa que vé bé.

—*Ay! Inútil es la crida. Desde 'l malehit moment en que 'l poble va resoldre regirse per ell el mateix y 'l manubri caciquista*

deixa de prestar servei, ni 'l Centro de la Galera, ni 'ls socis de l' Honradés, ni 'l cau del Segon Districte ni 'l Circul del Grupo Vell en qüestió d' eleccions són

hi tenen ja res que fer.

Conseguida l' amnistia, no sé jo per quins cinch sous sobre qui es que 'l ha alcansat s' arman tantas discussions.

Que si 'l han lograda els rojos, que si es cosa de 'n Cambó, que si 'ls blancs, que si 'ls morenos, que si raves, que si cols.

La disputa 'm sembla inútil y demostra, sobre tot, que 'ls tontos que la sostenen badan d' un modo horroso. ¿Qui no sab que l' amnistia ha d' agrahirse tan sols a dos senyors que 's diuen la Justicia y la Ràhó?...

*

Lector, si vols veure 'ls bens,

no vajis pas á la fira: en tot grup d' espanyols n' hi trobarás una pila.

C. GUMA

Vigilias de lluyta

LS trascendentals acorts presos pel govern el diumenge passat en Consell de ministres, han sorprès á l' opinió de tal manera que á horas d' ara encara no's fan dos comentaris iguals. Uns, els enemichs del govern, ho creuen debilitat d' en Maura; altres, els ministerials, ho califican d' habilitat suprema. A nosaltres no 'ns sembla ni una cosa ni un' altra, perque creyem que abdos acorts han sigut presos per imposició de las circumstancies.

L' amnistia general per delictes d' opinió la feya inevitable la mateixa severitat ab que s' imposaven els castigs; ha servit al govern com á demostració de que creu en la pacificació dels ànims; l' ha feta necessaria l' actitud resolta de Catalunya que, posada en peu, anava á parlar per boca del seu poble ab la energia que no havia sapigut trobar en els seus diputats. Creyem una benevolència perdre 'l temps discutint á qui deurán sa llibertat els presos, son retorn á la patria els exiliats y son desempaperament els que estaven subiectes á procés; alegremos per tots y traballém per que aquesta amnistia la fassi el govern estensiva á tots quants sofreixin igual dissort per qüestions socials.

La decisió de fer las eleccions municipals ab arreglo á la lley actual l' ha feta forsa l' entrebanc que ha sofrit al Senat la nova lley d' Administració Local. Els liberalis han tirat una pedra al govern y la pedra els ha rebotit al cap. Fetes las eleccions, en Maura té devant seu dos anys més de poder dins dels quals podrá ab tota catxassa permetre la discussió al Senat de la discutida lley fins á veure definitivament aprobada.

Aquest últim acort del govern ens posa de cop y volta en vigilias de lluyta electoral, y se'ns necessari no perdre 'l temps si vol el partit republicà mantenir la seva preponderancia dins del Ajuntament de Barcelona.

La formació del partit republicà únic, feta ab tan ampla base que hi cabrà tothom que se senti republicà, donarà lloc á la constitució d' una forsa que podrà influir poderosament en la lluyta. No volém enganyarnos ni enganyar suposant que 'l nucli que 's està formant pugui aspirar á la conquesta de la majoria; encara que 'ls federalis contin ab nombrosos elements, y 'ls de la Unió ab una organiació robusta; y 'ls progressistes ab positiva influència, y 'ls nacionalistes ab un bon tros de cada una d' aquelles qualitats, tots junts no sumen la immensa forsa que ab la nova lley electoral se necessita per guanyar una majoria. Tan sols podrà lograr-se si, lliure d' estranyas sugestions, la massa obrera's decantava resoltament envers á un camp qu' es el seu camp natural.

Es dolorós que, essent la immensa majoria dels electors barceloní francament avansat y decididament republicà, no sigui una indubitable seguritat el triomf de la causa de la llibertat á Barcelona. No analisem els motius d' aquest contrasentit, perque l' anàlisis potser farà brollar de la ploma algunes veritats un bon xich amargas.

JEPH DE JESUP

L' amnistia y 'ls delictes socials

N oreig d' alegría corre aquests días per las ciutats y 'ls camps de Catalunya. Per una reunión de concursants, entre las quals ocupa lloc principal la campanya iniciada á Barcelona, el govern d' en Maura ha acordat presentar un projecte de lley amnistiant als encausats y presos per delictes d' opinió.

En la primera sessió que celebri el Congrés després de las vangases de Pasqua, el projecte serà segurament aprovat y promulgat seguidament.

En aquesta justificada alegría hi ha, no obstant,

un punt negre: es el relatiu als perseguits per delictes socials. No se sab, fins ara, d' una manera certa si aquests serán ó no compresos en l' amnistia pròxima. Y lo que més provable sembla es que serán exclosos de la lley reparadora.

S' ha repetit aquí diferents vegades aqueixa censurable exclusió dels delictes socials en las amnistias.

La darrera, concedida per en Moret baixa la pressió dels representants parlamentaris de la Solidaritat catalana, fou otorgada ab la condició precisa de que 'ls delictes de caràcter social no hi havien d' entrar.

El motiu d' aquesta irritant exclusió era la decisió del Gobern de no amnistiar ni indultar als complicats en els fets d' Alcalá del Valle, molts

de

El primer avis

—Republicans, homes progressius, amichs de la llibertat y l' autonomia, s' acosten las eleccions municipals... No adormirse!

dels quals se troben á presiri fa alguns anys. El nom d' Alcalá del Valle ha evocat els recorts sagnants y esgarrofis de Montjuich, y alguna cosa greu deu haverhi en el fons d' aquell procés quan tant interès se demostra en no lluitar als complicats en el mateix.

Davant de la temensa de que 'ls delictes de caràcter social no siguin compresos en la pròxima amnistia, s' ha produït á Catalunya un simpàtic y generós moviment demandant la inclusió dels repetits delictes en l' amnistia que 's va a otorgar. Els qui sense solta ni volta califiquen de reactionaris y burgesos á tots els bons catalans que en las filas de la Solidaritat militar, poden veure ara la manca de

La mona de Pasqua

El tema de la peroració era: *La Acció Liberal en Espanya.*

Accions liberals?

Ja es de suposar á quina mena d' accions se referirán els liberals de 'n Moret.

A las malas accions ó accions lletjas...

Que son las qu' están más altas, avuy dia, en el nostre país.

Tant mateix sembla que pera'l próxim Maig tindrán eleccions municipals.

Pel Maig prolífich, pel mes de las gayas flors!

Ja veurán quina florida de candidats en el nostre terra!... Tot serán lliris blanxs á punt d' oferir á Maria...

Perque, mentres son candidats, tot es puresa.

Es després, que 'ls lliris se tornan escardots.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Pere Cortacans (a) Llegidor de LA CAMPANA, Tresineta Palau y Pijoan, Francisco Rodríguez (Carambolista), R. M. (a) Federal, En Pep Pop de Vendrell, Miquel Garriga y Casamitjana, P. Campins Mogas, Felip Forment, Miquel Masalleras (a) Escarbat, Un tianench, Josep Sumell (a) Carmencito, Anton Sumell (a) El Tarambana, Domingo Guanter y Farran, Canut de Pachs, Zoraya, Fidel Miquel y Monistrol y Rosendo Berbes y Atchobinos: Vaya unas Pasquas més migradas!

Caballers: Roberto Borrell, E. Gerbern, P. Romaguera, Manel Soms, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Félix Rovira, Joaquim Sans, Eduardillito Saló, Jaume Viñas y Ruix, N. Picandol, Ramiro Espinosa y Espinosa, y R. A. (a) Pau de las Calzas Curtas: Vestés se me reixen una mona ab forcs ous.

Caballers: Fidel Delfí: La xarada està bé. Gracias.—R. T. (Carme): Miris'ho ab tota imparcialitat y veurá com tot això no interessa més que á la tipa, al galán y al barba traidor.—J. Marés: Els versos d' avuy tenen més soltura. No obstant, fixis'hi y veurá que contenen un grapat d' assonancies y algun vers llaçat. En el clàssich romance no pot haver-hi impara assonants. Tínguiho en compte.—Un vergonyant: El geroglific es innocent y els epigrams son indescriptibles.—Eduardillito Saló: Vinga la primera estrofa:

*La cara bufona
la vritat li tens,
y per ser més mona
tens blancas las dents...*

Donchs, miri que això de la mona, resulta d' actualitat palpitant...—Gregori Cuspinera: Nostre Señor de vosté no l' ha cridat pel camí de compondre epigrams.—Ellebé: Estan bé de mida y de cadència, pero, son excessivament il·lures... millor dit, ho son poch, perque allò de evaheixen, poeta y príncipe son

—Vols dir que, ab tant temps d' espera,
els ous no serán passats?

perfectes assonants aquí y á Vilamoguda. La libertat, en poètica, s' entén d' una manera inquisitorial... Es una libertat, á lo Maura.—Tito (Figueras): Reyna Santa! A quantas calamites conduceix això del amor, y això de la manís d' expressarlo en forma poètica! Pera escarmient dels enamorats, vagi aquest plany sincer d' un cor desrossat pél desdeny femení:

*Per què 'm desprecies María
sapigué que jo t' estimo?
No 'm desprecies, per Déu,
perque 'm tiraria un tiro!*

Carregat de què?...—C. Martí (Habana): Ho sento molt, pero ha de tenir entés que ni nosaltres, ni l' encarregat de la revista bibliogràfica havém sigut favorescuts ab el llibre de referència. Se veu que l' autor vol fer pessets de tota l' edició, y, fins á cert punt, fa bé. Està en el seu dret y tots els autors ho haurien de fer sisx. Gracias pel seu oferiment. Molts records al amic Conangla.—Francisco Miñó S.: ¿Qué es això de *parrafat*?... Si diu parrafat, si no ho sabia. Y no 'na hi podém entretenir á corrachir faltas... Sobre tot quan aquestas son de pals y gaixos.—R. S. (a) Manivela: El primer no l' havém entès, y l' altre ja l' havíem sentit cantar.—Darmstad: La dècima es riposta, ab l' agravant de que 'l seu fons no tanca gayre inventiva.—Rómulus X.: D' això se'n diu sonetjar ab gracia y art. Vosté sab ahont té la mà dreta.—Jofre Espolosachs (a) Lo Vigilant de Gratallops: ¿Que li publicí aquest modest cantar?... No faltava més!... Víngiu aquí, àngel-de Déu!

CANTAR

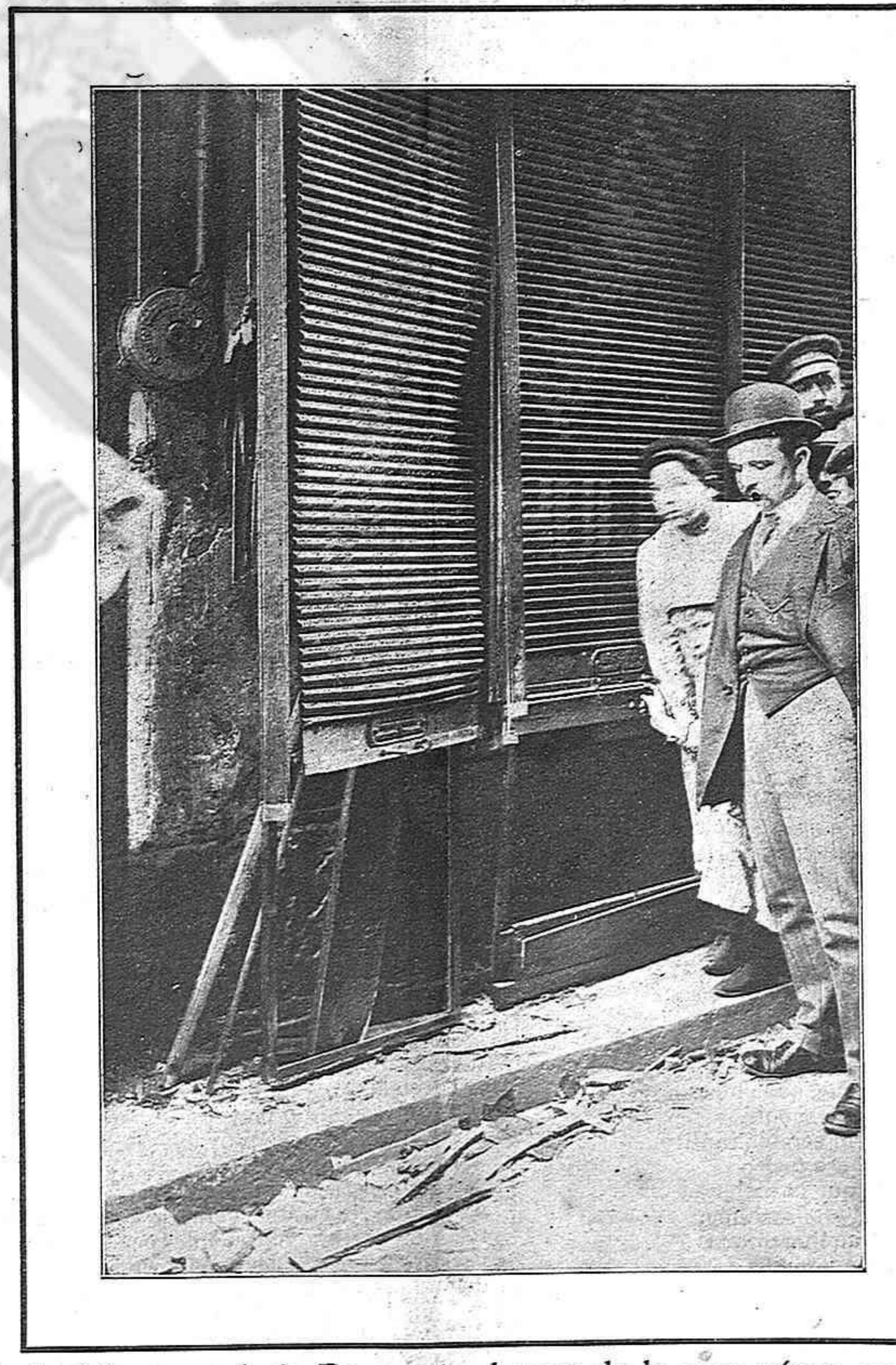
*Quant te veig, me 'n recordo,
Duengo de lo meu cor;
Quant te veig, me 'n recordo;
Quant no 't veig, no.*

Vés si això no es intuïció y perspicacia!... Si va progressant aixòs ab la telepatia, aviat farà la competència á la Mariscal.—P. C. de Gramenet: De Gramabrut diría jo!...—J. B.: Es pogà interessant, tot això.—J. R.: Lo mateix dech dirli á vosté.—J. T.: Es tant vell això de que 'ls capellans bramín contra LA CAMPANA!... Y es tant gran l' anuncii que 'ns fan ab els seus brams, que... vaja, son coses que no 's pagan ab diners... No tenim, donchs, per qué indignarnos.—Jeph Roch: ¿Vosté recorda aquella obra, *La madre y el niño siguen bien*?... Donchs me sembla que n' haig de tenir una edició per casa. Puch assegurarli, per xó, que l' altra comèdia de que 'n parla no està tant bé com aquesta.—Xech de Llansá: ¿Vol dir que no resulta atractat això del dia de Cendra?...—M. C., A. B., y R. C. y S.: No podém insertar les cartas que 'ns envíen, per variàs raònons.—R. y G.: Procurí donar més concisió á les correspondències. Tenen massa extensió, y així, algunes vegades, resulta que ab tot y la bona voluntat no 's podém complaure.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

L' atentat del dimecres

Lloch del carrer de la Boqueria, davant de la casa núms. 37, 39 y 41, ahont á quarts d' onze de la nit reventà la bomba.

Fa pochs días, al Círcul Lliberal de la Rambla de Santa Mònica s' hi va donar una conferència interessantíssima.